

Sorğulama Zamanı Düşünce Topluluğu

İran'da Türklerin 'Edalet Teleb' May 2006 Üsyanları

Yazar: Artum DİNC

Türkçe (AZE)

İslam Cumhuriyeti Xeber Ajansı'na (IRNA'ya) aid *İran Qezéti*'nin 12 May 2006 tarixli heftelik Cuma elavesinin uşaq ve yéniyétmelere özel seyfelerinde, "Böceklerin Bizleri Böcekleşdirmemesi Üçün Ne Édek?" başlıqlı resimli güldürücü bir öykü yayınlandı. Rivayetin başında yér alan ilk resimde bir oğlan uşağı öz ağılna göre böcek dilinde qarşısındaki böceye "soosoo soosking sisko sooski sooskung" diye soruşur (Farscada "susk" böcek anlamına geler). Böcek "nemene?" diye uşağa soruşur (İran'da Türkler arasında danışılan gündelik Türkcede "nemene?", "ne?" anlamına geler). Uşaq böceyin danışdığı dilden anlamayı ve öykü béle davam edir [1]:

"... İsti yay günleri yaxınlaşır. Géne de böcekler etrafımızı saracaqlar. ... Böcekler qorxulacaq héyvanlar déyiller. Ama mesele onların üzsüz olmalarıdır, insan onlarla ne éyleceyini bilebilmeyir. ... Bunun üçün, size böcekler qarşısında böceklenmemeniz üçün bezi téknikler öyredmeliyim. ... Mesele, böceklerin insan dilinden anlamamalarıdır. Böcek dilinin dilbilgisi çetin olduğuna göre, özlerinin yüzde sekseni öz dillerinde danışmaq yérine başka dillerde danışmağı tercih éderler. Böcekler öz dillerini özleri béle anlayabilmedikleri veziyetde, siz néce anlayacaqsınız?! Bu sebeble onlarla [sözlü] müzakire étme yolları çıxmaza uğrayar ve zorakılıq içeren dadlı yöndemler qaçınılmaz olar."

Bélelikle böceklerden qurtulmanın *birinci yöndemi* -sözlü müzakire- aradan qaldırılar. Öykünün davamında, növbé "zorakılıq içeren dadlı yox étme yöndemleri"ne geler. Sözü édilen "zorakılıq içeren dadlı yox étme yöndemleri" kısaca bunlardır:

İkinci Yöndem: Böceklerin esas besin qaynağı insan dışqısı (necisi) olduğundan ötürü, onlar umumiyetle tuvalét kanalizasyonlarında yaşayar ve insan dışqısıyla (necasetiyle) beslenerler. Bir süreliyiné dışqlama éhtiyacını tuvalétlerde déyil, bağçalarda ya da ağacların altında temin edin. Bélelikle, hem bağçalarınızdaki ağac ve çiçekleriniz daha yaxşı yétişer, hem de böceklerin besin qaynaqları kesiler ve aclıqdan ölerék "soyları tükener".

Üçüncü Yöndem: Böcekler bizim mehsulumuzu [dışqımızı] yiyerler. Bezi héyvanlar da, misal üçün toyuq, qarğa, qurbağa ve kertenkeleler böcekleri yiyerler. Böceklerin soyunu tüketmek üçün bu héyvanlardan herhankı birini böceklerin yaşadığı tuvalétlerinizde tutabilirsiniz. İki ay sonra böceklerin "soyu tükenmiş" olacaqdır.

Dördüncü Yöndem: Böceklerin qorxulu yuxularına giren şeylerden biri, ayaqaltı başmağıdır. Milyonlarca il öncesinde "ilkel insanlar", böceklerden qurtulmaq üçün bu silahı işledmişdirler. Böcekler ayaqaltı başmağının zerbesini aldıqdan sonra kürekler üstüne yıxılar ve qalxmğa çalışarlar. Bu durumda bir toyuq tüküyle onları qıdıqlayınız. Onlar qıdıqlanmağı séver ve gülmekden kéçinerler. Éle o anda, suları çıxacaq qeder, qafalarına berk bir zerbe yéndirin.

Beşinci Yöndem: Böceklerden qurtulmaq üçün böcek dermanları da işledilebilir. Bu dermanlar qaz ve maye biçiminde olmaq üzere iki çeşitdirler. Maye olanlarını tuvalét yoluna axıdabilersiniz. Sprey biçiminde olanları tuvalétinize püskürdünüz. Xemir biçiminde olanları ise yiyebilecekleri şekilde işlediniz.

Altıncı Yöndem: Ayaqaltı başmağı ya da böcek öldürücü dermanlarından faydalanacaq durumda déyilseniz, yaxa paça olub onlarla güleşmekden başqa çare yoxdur. Güleşme tékniklerinden istifade ederek onları yıxıb işlerine son vérebilersiniz. Bu yöndemden gözlenen sonucu alabilmedinizse teecüb étmeyin, çünkü son illerde güleş sportumuz gérimiş ve böcekler bu sahede üstünlük qazanmışlar.

YéddinciYöndem: Böceklerin en güclüsünü [en saygını] tapıb herkesin önünde rüsvay édib aşağılayın. Misal üçün suyla dolu bir aftafa (maşrapa) vérin eline ve dörd ayağını da -tebi dörd ayaq, çünkü onlar dörd ayaqlıdır [“dörd ayaqlı” Farscada mecaz olaraq héyvan anlamında işleniler]- qaldırmasını emredin. Sonra ibret olsun diye, obir böcekleri, onu izlemek üçün çağırın. Kimilerine göre bu yöndem, böceyin komplekse qapılmasına ve daha da sapqınlaşmasına yol açabileceyi üçün gözlenilmez neticeler vérebiler. En yaxşısı, işi uzadmadan ve herkesin rahatlaması üçün, éle işin başındayken ayaqaltı başmağını qafasına yéndirib işine son vérin.

Seggizinci Yöndem: Böcekler, buğları terlemeye başladı mi tézlikle évlenib bir sürü uşaq doğururlar. Bu sebeble de sayıları süratle artır. Böceklerle mücadile étmenin yollarından biri de évlenme şertlerini onlar üçün çetinleşdirmektir. Tuvalétlerde oturabilmeleri üçün rehni (dépozit) ve kira tutarını normalın beş qatına qatlarsanız, bu üstü-başı yırtıq yéniyétmə böceklere kimse qızını heyatda vérməz. Ordu da yardım édib bunları esgerliye (serbazlığa) alsa yaman olar. Çünkü esgerlik süresini [İran’da iki yıl] bitirene qeder ölerler.

Doqquzuncu Yöndem: Tüm bu yöndemleri sınıdıqdan sonra, yox étme girişimleriniz yéne başarısız qaldıysa, barışçıl bir biçimde bir arada yaşamaqdan başqa çareniz qalmamışdır. Ama üzlerini görmeye dayanabilmirsəniz, onları bir plastik cerrahına gönderib bülbül ve qenare (kanarya) kimi görümlerini sağlayabilersiniz.

Öyküde açıq ve séçik bir biçimde sergilenen Türk-qarşdı münasibet ve éylem, İran’da on milyonlarca yerli Türkün qezebini (öfkesini) üzerine çekerek Türklerin yaşadığı bir çox şehir, qesebe ve kendlerde günlerce süren geniş qatılımlı qınama éylemlerinin gerçekleşmesine sebep oldu. Téhran, Zencan, Tebriz, Urumiye, Erdebil, Eher, Hemedan, Keléyber, Muğan, Miyana, Marağa, Xoy, Salmas, Xiyav (Meshkin Shahr), Qoşaçay (Miyan-doab), Sulduz (Naghadeh) ve Merend (Marand) şehirlerinde gerçekleşen gösterilerde, güvenlik güçlerinin silahlı müdaxilesi sonucunda çox sayıda ölen ve yaralananlar oldu. Ardından, qınama éylemlerini kontrol altına alıb sonlandırma amacıyla minlerce Türk, güvenlik güçleri tarafından tutuqlanaraq hebsédildi, işkence gördü, işinden qovuldu, sürgünlere gönderildi ya da yurdundan qaçmaq mecburiyyetinde qaldı [2].

Bir هفته boyunca Türklerin yaşadığı şehir ve qesebelere sürdürülen qınama éylemleri, İslami Şura Meclisi’ne de yansıdı. Türk kökenli milletvekillerinden Akber Alemî, Reza Rahmanî, Karim Shafei, Eshrat Shayegh vd. İslami Şura Meclisi’nde étdikleri çıxışlarda, qezétin ilgili yayınına berk bir dille qınadılar. Qonuyla ilgili olaraq Cumhurbaşqanlığı ve Kültür ve İslami İrşad Baxanlığı’nın sorumluluq daşdıqları ve olayın inceleme altına alınması gerekdiyinin altını çizdiler [3].

İlk başda ilgili karikaturçu ve qezét yetkilileri Türklere qarşı aparılan bu aşğılayıcı éylemi, bir yanlış anlaşılma olaraq yorumladılar. Ama artan tepkiler sonucunda öykünün yayınlandığı tarixden doqquz gün sonra 21 May 2006'da qezét yetkilileri xalqdan üzr diledi ve karikaturçu Mana Neyestani'nin qezétdeki görevine son vérdiklerini açıkladılar.

Qınama tepkilerinin arttığı günlerde Metbuat İzleme Komisyonu yasal yetkisini icra édereq qezétin yayınına kéçici olaraq durdurar ve dosyanı (pervendeni) yarğıya (edliyeye) gönderer. Bununla birlikde dönemin Tebriz Başsavcısı Yoosef Firoozi, qezétin ilgili yayınından dolayı yetkili mehkemeye suç élanında bulunar. Altı il sonra Téhran'ın 76 nömreli ceza mehkemesi, ses çoqluğuyula kesin qarar vérerek qezétin Cuma özel yönedicilerini, "ölkedeki étnik varlıqları aşğılama, ictimaiyyeti rahatsız édici ve gérçeye ters yayın yapmaq"dan dolayı suçlu bular [4].

Qezétde yer alan aşğılayıcı öykünün yayınlanmasına qarşı vérilen geniş çaplı qınama tepkileri, İran'ın yanı sıra bölgenin ve dünyanın birnéçe ölkesinde metbuat orqanları tarafından yansıldı. Buna qarşın, söz qonusu olaylara ilişkin sessiz qalmağı tercih éden adlım xeber orqanlarının sayısı da az déyildi. Fars milliyetçisi duruşlarıyla bilinen bezi yayın orqanları ise meseleni sapdıraraq göstericileri xarici ölkelere bağılı olan bölücü ve ayrışdırıcı kesimler olarak gösterib damğalamağa çalışdı.

Türkçe (TUR)

İran'da Türklerin 'Adalet Talep' Mayıs 2006 İsyancıları

İslam Cumhuriyeti Haber Ajansı'na (IRNA'ya) ait *İran Gazetesi*'nin 12 Mayıs 2006 tarihli haftalık Cuma ekinin çocuk ve yeniyetmelere özel sayfalarında, "Böceklerin Bizleri Böcekleştirmemesi İçin Ne Yapalım?" başlıklı çizimli güldürücü (comic strip) bir öykü yayınlandı. Anlatımın başında yer alan ilk çizimde bir oğlan çocuğu kendince böcek dilinde karşısındaki böceğe "soosoo soosking sisko sooski sooskung" diye soruyor (Farsçada "susuk" böcek anlamına gelir). Böcek "nemene?" diye çocuğa soruyor (İran'da Türkler arasında konuşulan gündelik Türkçede "nemene", "ne?" anlamına gelir). Çocuk böceğin konuştuğu dilden anlamıyor ve öykü şöyle devam ediyor [1]:

"... Sıcak yaz günleri yaklaşıyor. Giderek böcekler yine etrafımızı saracaklar. ... Böcekler korkulacak hayvanlar değiller. Ama sorun onların yüz­süz olmalarıdır, insan onlarla ne yapacağını bilemiyor. ... Bunun için, size böcekler karşısında böceklenmemeniz için bazı teknikler öğretmeliyim. ... Sorun, böceklerin insan dilinden anlamamalarıdır. Böcek dilinin dilbilgisi çetin olduğundan, kendilerinin yüzde sekseni kendi dillerinde konuşmaktansa başka dillerde konuşmayı yeğlerler. Böcekler kendi dillerini kendileri bile anlayamadıkları durumda, siz nasıl anlayacaksınız?! Bu nedenle onlarla [sözlü] müzakere yolları çıkmaza uğrar ve şiddet içeren tatlı yöntemler kaçınılmaz olur."

Böylece böceklerden kurtulmanın *birinci yöntemi* -sözlü müzakere- devre dışı bırakılır. Öykünün devamında, sıra "şiddet içeren tatlı yok etme yöntemleri"ne gelir. Söz konusu "şiddet içeren tatlı yok etme yöntemleri" kısaca şunlardır:

İkinci Yöntem: Böceklerin esas besin kaynağı insan dışkısı olduğundan ötürü, onlar genellikle tuvalet kanalizasyonlarında yaşar ve insan dışkısıyla beslenirler. Bir süreliğine dışkılama ihtiyacınızı tuvaletlerde değil, bahçelerde ya da ağaçların altında giderin. Böylece, hem bahçelerinizdeki ağaç ve çiçekleriniz daha iyi yetişir, hem de böceklerin besin kaynakları kesilir ve açlıktan öterek “soyları tükenir”.

Üçüncü Yöntem: Böcekler bizim ürünümüzü [dışkımızı] yerler. Bazı hayvanlar da, örneğin tavuk, karga, kurbağa ve kertenkeleler böcekleri yerler. Böceklerin soyunu tüketmek için bu hayvanlardan herhangi birini böceklerin yaşadığı tuvaletlerinizde tutabilirsiniz. İki ay sonra böceklerin “soyu tükenmiş” olacaktır.

Dördüncü Yöntem: Böceklerin korkulu rüyalarına giren şeylerden biri terliktir. Milyonlarca yıl öncesinde “ilkel insanlar”, böceklerden kurtulmak için bu silahı kullanmışlardır. Böcekler terlik darbesi aldıktan sonra sırt üstü düşer ve kalkmaya çalışırlar. Bu durumda bir tavuk tüyü alıp onları gıdıklayınız. Onlar gıdıklanmaya bayılırlar. Bu sırada, suları çıkacak kadar, kafalarına sert bir darbe indirin.

Beşinci Yöntem: Böceklerden kurtulmak için böcek ilaçları da kullanılabilir. Bu ilaçlar gaz ve sıvı biçiminde olmak üzere iki çeşittirler. Sıvı olanlarını tuvalet yoluna akıtabilirsiniz. Sprey biçiminde olanları tuvaletinize püskürtünüz. Hamur biçiminde olanları ise yiyebilecekleri şekilde kullanınız.

Altıncı Yöntem: Terlik ya da böcek öldürücü ilaçları kullanacak durumda değilseniz, yaka paça olup onlarla güreşmekten başka çare yoktur. Güreşme tekniklerini kullanarak onları tuş yapıp işlerine son verebilirsiniz. Bu yöntemden beklenen sonucu alamadıysanız şaşırmayın, çünkü son yıllarda güreş sporumuz gerilemiş ve böcekler bu alanda üstünlük sağlamışlardır.

Yedinci Yöntem: Böceklerin en kabadayısını [en güçlüsünü, en saygını] bulup herkesin önünde rezil edip aşağılayın. Örneğin suyla dolu bir maşrapa verin eline ve dört ayağını da -tabi dört ayak, çünkü onlar dört ayaklılar [“dört ayaklı” Farsçada mecaz olarak hayvan anlamında kullanılır]- kaldırmasını emredin. Sonra ibret olsun diye, diğer böcekleri, onu izletmek için çağırın. Kimilerine göre bu yöntem, böceğin komplekse kapılmasına ve daha da sapkınlaşmasına yol açabileceği için beklenmedik sonuçlara varabilir. En iyisi, işi uzatmadan ve herkesin rahatlaması için, işin ta başındayken terliği kafasına indirip işine son verin.

Sekizinci Yöntem: Böcekler, bıyıkları yeni terledi mi hemen evlenip bir sürü çocuk doğuruyorlar. Böylece sayıları hızla artıyor. Böceklerle mücadele etmenin yollarından biri de evlenme koşullarını onlar için çetinleştirmektir. Tuvaletlerde oturabilmeleri için depozit ve kira tutarını normalin beş katı yaparsanız, bu üstü-başı yırtık yeniyetme böceklere kimse kızını hayatta vermez. Ordu da yardım edip bunları askere alsa harika olur. Çünkü askerlik süresini [İran’da iki yıl] bitirene kadar ölürlər.

Dokuzuncu Yöntem: Tüm bu yöntemleri denedikten sonra, yok etme girişimleriniz yine başarısız kaldıysa, barışçıl bir biçimde bir arada yaşamaktan başka çareniz kalmamıştır. Fakat yüzlerini görmeye dayamıyorsanız, onları bir plastik cerrahına gönderip bülbül ve kanarya gibi görünmelerini sağlayabilirsiniz.

Öyküde açık ve seçik bir biçimde sergilenen Türk-karşıtı tavır ve eylem, İran'da on milyonlarca yerli Türkün öfkelerini üzerine çekerek Türklerin yaşadığı çoğu kent, kasaba ve köylerde günlerce süren geniş katımlı kınama eylemlerinin gerçekleşmesine neden oldu. Tahran, Zencan, Tebriz, Urumiye, Erdebil, Eher, Hemedan, Keleyber, Muğan, Miyana, Marağa, Xoy, Salmas, Xiyav (Meshkin Shahr), Qoşaçay (Miyan-doab), Sulduz (Naghadeh) ve Merend (Marand) kentlerinde gerçekleşen gösterilerde, güvenlik güçlerinin silahlı müdahalesi sonucunda çok sayıda ölen ve yaralananlar oldu. Ardından, kınama eylemlerini denetim altına alıp sonlandırma amacıyla binlerce Türk, güvenlik güçleri tarafından tutuklanarak hapsedildi, işkence gördü, işinden kovuldu, sürgünlere gönderildi ya da yurtdışına kaçmak zorunda kaldı [2].

Bir hafta boyunca Türklerin yaşadığı kent ve kasabalarda sürdürülen kınama eylemleri, İslami Şura Meclisi'nde de yankı buldu. Türk kökenli milletvekillerinden Akber Alemî, Reza Rahmanî, Karim Shafei, Eshrat Shayegh vd. İslami Şura Meclisi'nde birer konuşma yaparak gazetenin ilgili yayını sert bir dille kınadılar. Konuyla ilgili olarak Cumhurbaşkanlığı ve Kültür ve İslami İrşat Bakanlığı'nın sorumluluk taşıdıkları ve olayın inceleme altına alınması gerektiğinin altını çizdiler [3].

İlk başta ilgili karikatürcü ve gazete yetkilileri Türklere karşı yapılan bu aşağılayıcı eylemi, bir yanlış anlaşılma olarak yorumladılar. Fakat artan tepkiler sonucunda öykünün yayınlandığı tarihten dokuz gün sonra 21 Mayıs 2006'da gazete yetkilileri halktan özür diledi ve karikatürcü Mana Neyestani'nin gazetede görevine son verdiklerini açıkladılar.

Kınama tepkilerinin arttığı günlerde Basın İzleme Komisyonu yasal yetkisini kullanarak gazetenin yayını geçici olarak durdurur ve dosyayı yargıya gönderir. Aynı zamanda dönemin Tebriz Başsavcısı Yoosef Firoozi, gazetenin ilgili yayınından dolayı yetkili mahkemeye suç duyurusunda bulunur. Altı yıl sonra Tahran'ın 76 numaralı ceza mahkemesi, oy çokluğuyla kesin karar vererek gazetenin Cuma özel yöneticilerini, "ülkedeki etnik varlıkları aşağılama, kamuoyunu rahatsız edici ve gerçeğe aykırı yayın yapmak"tan dolayı suçlu bulur [4].

Gazetede yer alan aşağılayıcı öykünün yayınlanmasına karşı verilen geniş çaplı kınama tepkileri, İran'ın yanı sıra bölgenin ve dünyanın birkaç ülkesinde basın ve yayın organları tarafından yansıtıldı. Buna karşın, söz konusu olaylara ilişkin sessiz kalmayı tercih eden ünlü haber organlarının sayısı da az değildi. Fars milliyetçisi duruşlarıyla bilinen kimi yayın organları ise meseleyi saptırarak göstericileri yurtdışına bağlı olan bölücü ve ayrıştırıcı kesimler olarak gösterip damgalamaya çalıştı.

Qaynaqca:

[1] İlgili öykünün qezétde yér alan seyfelerinin daranmış üzü, Bağlantı:

http://photolog.rootooshbashi.com/axblog/IranNewsPaper_sosk_nanama.jpg (Erişim: 09.07.14).

[2] İlgili xeber bağlantıları:

<http://www.achiq.org/olaylar4/xeber28.htm> (Erişim: 07.07.14).

http://www.savalansesi.com/2006_06_01_archive.html (Erişim: 07.07.14).

<http://www.radiofarda.com/content/article/281788.html> (Erişim: 07.07.14).

<http://www.radiofarda.com/content/article/281353.html> (Erişim: 07.07.14).

[3] İslami Şura Meclisi'nin Kitabxana, Muzéy ve Senedler Merkezi'ndeki ilgili tutanaq yazısı:
http://www.ical.ir/index.php?option=com_mashrooh&view=session&id=3328&page=74527&Itemid=38 (Erişim: 08.07.14).

[4] Mehkeme qerarına ilişkin yayınlanmış xeberlerin, Bağlantıları:
<http://www.ahrabnews.com/vdgc.t93rak93ypr4a.html> (Erişim: 11.07.14).
<http://www.magiran.com/npview.asp?ID=2537348> (Erişim: 11.07.14).
<http://hamshahrionline.ir/details/176822/Media/daily> (Erişim: 11.07.14).
<http://khabarfarsi.com/ext/2930473> (Erişim: 11.07.14).
<http://khabarfarsi.com/ext/2933966> (Erişim: 11.07.14).

Aşağıda, olayla ilgili bezi -ağa bağı- yayın orqanlarında yansıdılan xeber başlıqları ve ilgili bağlantıları vérimektedir:

Amérika Birleşik Dövletleri:

USA TODAY: Iran's president: U.S. will fail to provoke ethnic differences
http://usatoday30.usatoday.com/news/world/2006-05-24-iran-newspaper_x.htm

The New York Times: Iran Shuts Paper for Cartoon Mocking Minority
http://www.nytimes.com/2006/05/23/world/middleeast/23cnd-iran.html?_r=2&hp&ex=1148443200&en=f7e19adaf1be29da&ei=5094&partner=homepage&o&

The New York Times: Iran closes state paper over ethnic cartoon
http://www.nytimes.com/2006/05/23/world/africa/23iht-iran.html?_r=0

The Washington Post: Iran Accuses U.S. of Provoking Tension
http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/05/24/AR2006052400392_pf.html

The Washington Post: Iran Closes Newspaper Over Cartoon Furor
http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/05/23/AR2006052300416_pf.html

The Washington Times: Tehran Not Amused by Cartoon That Spurred Riots
<http://www.washingtontimes.com/news/2006/may/24/20060524-123351-6737r/>

The Seattle Times: Paper issues apology over false Iran story
http://seattletimes.com/html/nationworld/2003017178_iran25.html

Associated Press: Tehran not amused by cartoon that spurred riots
<https://groups.google.com/forum/#!topic/soc.culture.iranian/V-ZshyMrWA8>

The New York Sun: Iran Closes Paper Over Cartoon Ridiculing Azeris

<http://www.nysun.com/foreign/iran-closes-paper-over-cartoon-ridiculing-azeris/33307/>

Herald Tribune: Iran detains staff, closes newspaper

<http://www.heraldtribune.com/article/20060524/NEWS/605240377?tc=ar>

CPJ: State paper closed, editor and cartoonist charged

<https://cpj.org/2006/05/state-paper-closed-editor-and-cartoonist-charged.php>

Azərbaycan:

Mediya Forum: Milli Məclisdə Təbriz Hadisələri ilə Bağlı Məsələ Qaldırılıb

http://www.mediaforum.az/articles.php?article_id=20060523034552153&page=00&lang=az

Mediya Forum: İran Rejimi Azərbaycan Xalqına Güllə Atdı. Təbrizdə Etiraz Aksiyaları Qanlı Toqquşmalarla Nəticələnib

http://www.mediaforum.az/articles.php?article_id=20060523101036345&page=00&lang=az

Mediya Forum: Avropadakı Azərbaycan Diasporu Təbriz Hadisələri ilə Bağlı Beynəlxalq İctimaiyyətə Müraciətlər Göndərib

http://www.mediaforum.az/articles.php?article_id=20060524111408865&page=00&lang=az

Mediya Forum: 22 May 2006. Təbriz

http://www.mediaforum.az/articles.php?article_id=20060523015244039&page=10&lang=az

Mediya Forum: Mayın 22-də Təbrizdə Keçirilən Aksiyadan Fotoşəkillər

http://www.mediaforum.az/articles.php?article_id=20060523114939216&page=10&lang=az

Birleşik Krallıq:

The Quardian: Riots prompt Iran to close major newspaper

<http://www.theguardian.com/media/2006/may/23/pressandpublishing.iran>

BBC: Iranian paper banned over carton

http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/5008420.stm

ایران کا اخبار کو 'کارتون' پر پابندی: BBC

http://www.bbc.co.uk/persian/iran/story/2006/05/060528_v-khamen-ethnic-issues.shtml

Hidistan:

One India: Iran's Azeris march to condemn cartoon and riots

<http://news.oneindia.in/2006/05/24/irans-azeris-march-to-condemn-cartoon-and-riots-1148484100.html#infinite-scroll-1>

İran İslam Cumhuriyeti:

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1082578>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048228.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048228.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler "İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler" :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048230.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048201.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048167.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048165.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://news.gooya.com/politics/archives/048102.php>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://www.iran-emrooz.net/index.php/news1/8554/>

İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler, İran Azeri marşını protesto eden Azeri öğrenciler :
<http://www.asriran.com/fa/news/5423/%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%A7-%D9%86%D9%8A%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86%D9%8A-%D9%88-%D9%85%D9%87%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%AF-%D9%82%D8%A7%D8%B3%D9%85%E2%80%8C%E2%80%8F%D9%81%D8%B1-%D8%AF%D>

Rusiya:

Pravda: Iran: one of states newspapers closed, two people detained, for anti-Azeri cartoon
<http://english.pravda.ru/news/world/23-05-2006/80877-iran-0/#.U8b09fmSx8E>

Türkiye:

Radikal: Hamamböcekli karikatür İranlı Azeri'yi isyan ettirdi
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=188220>

Radikal: 'Hamamböceği'ne Azeri öfkesi dinmiyor
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=188348>

Radikal: İran ve 'hamamböceği' tartışması
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=188858>

Zaman: İran'ın karikatür krizi
http://www.zaman.com.tr/nevval-sevindi/iran-in-karikatur-krizi_289469.html

Sabah: İran ile Azeriler arasında karikatür krizi
<http://arsiv.sabah.com.tr/2006/05/23/dun99.html>

Haber7: Tahran'da karikatür krizi
<http://www.haber7.com/dunya/haber/159989-tahranda-karikatur-krizi>

USAK: İran'daki Karikatür Krizi ve Azerilerin Ayaklanması
http://www.usak.org.tr/kose_yazilari_det.php?id=1224&cat=448#.U8q0uvmSx8E

<http://www.sorgulamazamani.com/> adresinden 15.10.2018 11:41 tarihinde indirilmiştir